

Радянський ШЕДАТОР

ОРГАН ПАРТКОМУ,
РЕКТОРАТУ,
ПРОФСПІЛКОВИХ КОМІТЕТІВ
ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ІМЕНІ В. СТЕФАНИКА

Газета заснована 30
вересня 1988 року.

12 ВЕРЕСНЯ 1989 р.

№ 27 (39)

Нові законопроекти: думки і пропозиції

У воістину революційний час ми живемо. Люди прокидаються від байдужості, нігілізму, прагнуть справжньої демократії. Нову хвилю народної активності після першого З'їзду народних депутатів СРСР викликали опубліковані у пресі проект платформи ЦК КПРС «Національна політика партії в сучасних умовах» та проекти законів Української РСР про зміни і доповнення Конституції УРСР, про вибори народних депутатів республіки і місцевих Рад. Наш читач знає, які дебати з приводу цих гострожиттєвих проблем розгорілися у трудових колективах, засобах масової інформації, в неформальних об'єднаннях. Когось нові законопроекти задовільняють, хтось категорично проти, інший прагне сказати своє вагомє слово у майбутніх законах. У кожного своя думка, та прагнення у всіх одне: створити істинно правову державу, жити у ній вільно і мирно.

Сьогодні ми розпочинаємо друкувати ваші відгуки, шановні друзі, з приводу вищезгаданих проектів. Запрошуємо усіх бажаючих до дискусії, приходьте до нас зі своїми думками, пропозиціями, судженнями, тільки у їх співставленні народиться істина.

Необхідно визначитися

Вирішення проблем, що виникли в національному питанні, має чи не найголовніше значення для перебудови, для майбутнього нашої країни. Платформа ЦК КПРС «Національна політика партії в сучасних умовах» — не тільки принципова оцінка деформацій і несправедливості, але й, що найголовніше, — дійова програма, яка покликана оновити союз республік, «наростити», примножити інтернаціональну єдність нашого суспільства,

зміцнити багатонаціональну державу.

Необхідно, на мою думку, підвищити суспільно-політичну значимість все-народного свята — 30 грудня; конкретно визначити законодавчі основи взаємодії республік, надто у зв'язку з переходом на республіканський госпрозрахунок. Адже вихідний рівень республік далеко не однаковий.

В. МОЙСЕЄНКО.

Доцент кафедри політекономії, член парткому інституту.

Крок вперед, чи топтання на місці?

Поступово пробивають собі дорогу паростки демократії на Україні. Однак ще чимало перепон на їхньому шляху, що сприймаються не інакше, як яви того ж застою. Одними з таких можуть стати Закони про вибори народних депутатів УРСР, якщо в їх проекти не внести кардинальних змін.

Бо вони не тільки убрали в себе більшість недоліків Закону про вибори народних депутатів СРСР, а й додали нових. Що робить ці законодавчі акти антидемократичними.

У зв'язку з цим, ми, студенти (нас підтримують і викладачі) історичного факультету, виконуючи свій обов'язок перед перебудовою, подаємо положення, які, на нашу думку, нададуть цим законам демократичного характеру.

1. Вибори народних депутатів УРСР проводити тільки по територіальних округах, від громадських організацій вибори не проводити.

2. Вибори проводити тільки на альтернативній основі (не менше 2-х кандида-

тів на 1 мандат).

3. Право висувати кандидатів мають трудові колективи і збори виборців за місцем проживання, без обмеження чисельності.

4. Кандидат у депутати може балотуватись тільки по місцю проживання.

5. Громадяни УРСР мають право бути депутатом лише однієї Ради.

6. Формування депутатського корпусу не залежить від рішення виборчої комісії.

Це ще не повний перелік тих пунктів, які, на нашу думку, слід виправити. Однак ми дали ті головні положення, без яких, вважаємо, Закони про вибори депутатів УРСР в нашій республіці, як державі правовій, існувати не мають.

Ми звертаємося до студентів та викладачів нашого вузу з проханням висловити зі згаданого питання принципову позицію.

Студенти історичного факультету: **Т. ПАРФАН, І. ГАРКАВЕНКО, Н. ПРОХОРЕНКО, І. СОЛЯР, С. КОВБАСЮК, Л. ІГНАТЬЄВА.**

Всього 325 підписів.

ПЕДВУЗ — ШКОЛА

У новозбудованій середній школі № 23, окрасі й гордості міста, у розпалі новий навчальний рік. А оскільки це своєрідна експериментальна лабораторія нашого інституту, то й не дивно, що завітавши на один із уроків, ми зустрі-

лися там з кандидатом історичних наук, старшим викладачем кафедри історії СРСР та УРСР М. В. Кугутяком (фото вгорі); уроки проходять цікаво, через те й настрої у цих піонерів (фото внизу) такий веселий.

Для вирішення проблеми зі студентським житлом (дефіцит його на сьогодні складає майже 1,5 тисячі місць) з вересня цього року в обласному центрі по вул. Льотчиків будуватиметься гуртожиток на 600 місць. Його загальна площа становить 6 тисяч 592 кв. метри, а кошторисна вартість 1 млн. 311 тисяч карбованців. Спорудження ведеться за тим же проектом, що й помешкання технікуму фізкультури по вул. Льотчиків.

Відкрити гуртожиток планується у III кварталі наступного року. І тому вже ніні на будмайданчику май-

КОЛИ НОВОСІЛЛЯ?

бутьної студентської оселі мали б вестись земляні роботи. Проте там, як мовиться, ще й кіт не женився. Студенти-історики третього курсу звернулися у редакцію із зрозумілою тривою: чому така тяганина? За зведення гуртожитку відповідає управління капітального будівництва міськвиконкому. Тому ми й попросили його начальника В. І. Рябоволова відповісти студентам:

— Безпосередньо спо-

рудженням гуртожитку займається БУ «Житлобуд». У поточному році ця організація має освоїти 235 тисяч крб. Хоча зможуть вони за цей час закінчити лише нульовий цикл робіт (фундамент). Далі планують за 3—4 місяці вивести коробку будівлі. Ну, і до кінця серпня-вересня завершити оздоблювальні роботи і підключення комунікацій.

Теоретично це можливо, а от практично... В об-

У ПАРТКОМІ ІНСТИТУТУ

У партійному комітеті інституту відбулося чергове засідання, на якому розглядалося питання про готовність колективу вузу до початку нового навчального року. Доповідач, голова інститутської групи народного контролю Я. Т. Билиця, зазначив, що готувала це питання досить ретельно спеціальна комісія, яка, зауваживши те, що в цьому плані зроблено чимало, вказала на ті недоліки, які мали місце на початок занять. Багато зроблено, вказав Я. Т. Билиця, адміністративно-господарською частиною, однак не на всіх поверхах на початок навчання існував належний порядок. Викликає тривогу те, що майже в усіх деканатах, на кафедрах не були готові робочі програми, плани роботи. На цьому наголосив також проректор по навчальній роботі Б. В. Василюшин. Питання готовності інституту до навчального року, повідомив він, розглядалося на засіданні ректорату, однак факультети не дуже перейнялися проблемами підготовки, отож, мабуть, варто цим зацікавитися і партійним бюро.

Про те, як гостро стоїть питання забезпечення студентів зошитами, студентськими квитками, заліковими книжками, говорив у своєму виступі декан факультету іноземних мов Б. А. Грицюк, адже неподобством є те, що перший тиждень студенти змушені ходити на лекції без зошитів. Тривожним був виступ декана художньо-графічного факультету І. В. Фічори, що стосувався критичного стану матеріально-технічної бази факультету, катастрофічного браку місця для повноцінних занять студентів.

Про чітке розмежування функцій партійного комітету говорив на засіданні декан історичного факультету комуніст І. М. Шумейко. На його думку, не варто дублювати ректорат, обговорювати питання господарського характеру. Партійний комітет повинен більше цікавитися роботою партгруп, вести ідейно-виховну діяльність у вузі. Власне на тому, що необхідно поживити політичне життя в інституті, запрошувати студентів до дискусій, обговорень нових законопроектів, що надруковані останнім часом у пресі, був побудований виступ члена парткому, доцента кафедри політекономії В. І. Мойсеєнко. Цю думку розвинув завідуючий кафедрою наукових основ управління школою Б. М. Ступарик, який, зокрема, зазначив, що особлива відповідальність у піднесенні політичної активності молоді повинна лягати на викладачів, які, на жаль, поки що пасивно споглядають, не виявляючи ініціативи, не беручи активної участі у громадсько-політичному житті міста.

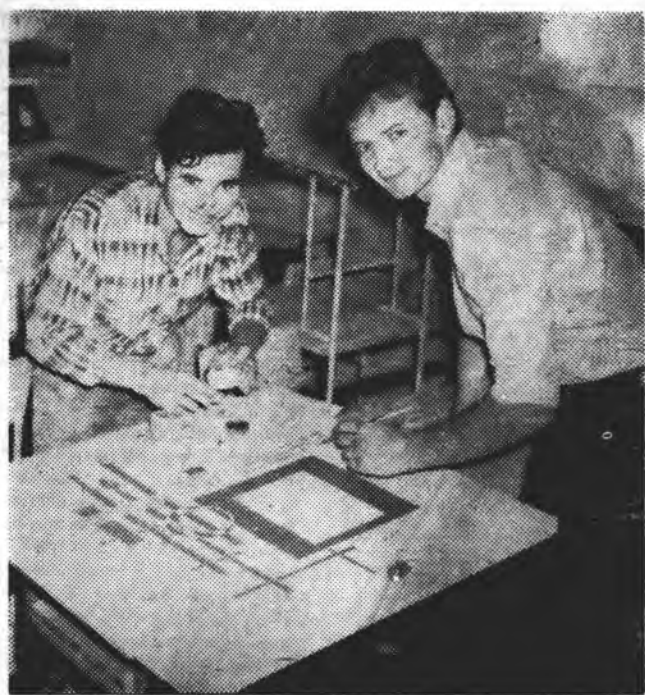
На засіданні парткому було розглянуто ряд інших організаційних питань.

ласті катастрофічно не вистачає будматеріалів. Складно й з робочою силою. Бо на відбудову міст і сіл Вірменії, що постраждали від землетрусу, ми відрядили 200 кваліфікованих майстрів.

У зв'язку із згаданими причинами, — продовжив В. І. Рябоволов, — проситиму у студентів педінституту допомоги на будові. Адже всі зацікавлені в тому, аби вчасно її закінчити. Щодо будматеріалів, то місто зробить все можливе.

О. ОЛЕКСЮК.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Уже немало зробили для інституту студенти художньо-графічного факультету. І ще багато передбачається їм здійснити. Адже вже другий рік, як у дію вступив новий корпус вузу — це ціла царина для випробування молодих талантів.

На знімку (справа наліво): третьокурсники художньо-графічного факультету А. МАХОВЕЦЬКИЙ та В. ХИМИНЕЦЬ займаються оформленням аудиторії.

Фото В. БОБ'ЯКА.

У листопаді цього року, в Палаці молоді у Москві відбудеться Всесоюзний студентський форум. Днями в наш інститут приїжджав член його підготовчого комітету, студент юридичного факультету Львівського державного університету ім. Ів. Франка Сергій Власенко. З ним — наша бесіда про майбутній форум, про сьогоднішній і завтрашній день комсомолу.

— Отже, Сергію, яка мета твоєї зустрічі зі студентами нашого вузу?

— Головне — розповісти їм про підготовку до форуму. На жаль, у низці про неї інформації нема, тому що підготовчий комітет фактично працює з лютого, але засідання проводились в період квітень-травень. Тобто, коли студенти дуже завантажені і не осягають ні на які події, коли у них одна турбота — здати сесію, практика і т. д. і т. п. Так що тільки тепер, у вересні, ми фактично і починаємо якусь роботу на місяць серед студентства. І головне зараз, щоб воно мало інформацію щодо підготовки форуму який орієнтовно відбудеться в середині листопада.

Голова робочої групи — Володимир Афанасьєв назвав, коли не помиляюсь, дати 15—19 листопада, але серед членів підготовчого комітету існує думка, що його треба перенести на грудень у зв'язку з тим, що зараз в комсомолі проходять звіти і вибори і можна просто не встигнути провести дійсно демократичні вибори представників делегатів на студентський форум.

Щодо самих виборів. Комітет вирішив не ставити ніяких обмежень дати, так би мовити, всю повноту влади у виборенні цього питання самим вузам. Єдиний ліміт той що вуз, в якому навчається на-стаціонарі менше як 10 тисяч студентів посилає одного делегата якщо більше десяти — двох. Хоча підкреслити те, що делегатом може бути не тільки студент, але

і професор, викладач, прибиральниця. Хто завгодно. Головне, щоб ця людина дійсно захищала інтереси студентства, щоб в неї вірили.

Вибори проводить не комсомольська і не профспілкова організація, а тільки загальні студентські збори, або конференція, як самі вирішать.

Підготовчий комітет, якщо говорити про нашу роботу, поки що немає належної підтримки знизу, але вже якісь результати є. По-перше, фактично вирішено таке наболіле питання, як сільськогосподарські роботи восени. 4 серпня вийшла постановка Ради Міністрів СРСР, в якій офіційно встановлюється добровільність робіт. А раніше після слова «добровільність» стояла кома і далі йшло «в окремих випадках виконкомі місцевих Рад народних депутатів мають право направляти...». Зараз цей пункт знято.

По-друге, 23 травня було прийняте рішення, «Вказівка...», підписана міністром освіти Г. Ягодіним, головнокомандуючим сухопутними військами В. Варенниковим і заступником міністра оборони по кадрах генералом армії Д. Сухоруковим, в якій студентам, які звільнилися з лав Радянської Армії у 1989—1990 роках, дозволяється ходити на військову підготовку за бажанням. Це також було зроблено з допомогою підготовчого комітету. Тобто люди і з Держкомітету по народній освіті, і з ЦК ВЛКСМ, які «пробивали» це питання, багато в чому спиралися на нашу думку.

Як ми працюємо? Раз у місяць збираємося, проводимо пленарні засідання, на яких вирішуємо питання підготовки або самого форуму, або по підготовці роботи дискусійних центрів (а всього їх буде 18). Коло питань, якими вони будуть займатися, дуже широким.

У положенні про юридичний статус Всесоюзного студентського форуму зазначається, що він може утворити всесоюзну студентську організацію (за рішенням делегатів). І зараз підготовчий комітет проробляє основні питання, які тут можуть виникнути. Ще хочу наголосити на такому моменті. Підготовчий комітет Всесоюзного студентського форуму був створений за ініціативою ВЦРПС, ВЛКСМ та Держкомітету по народній освіті. Підкреслюю це тому, що зараз існує така не зовсім нормальна, на мій погляд, тенденція: вивіска ЦК ВЛКСМ відлякує багатьох людей, не йдуть на контакт тільки тому, що це ВЛКСМ. І, вважаю, неправильно. Треба йти на контакт з конкретними людьми, з

її корені лежать в їх залежності від викладачів вузу, його адміністрації!

— Все залежить від людини, яка займає ту чи іншу посаду, а її обрання відповідно залежить від того колективу, в якому працює. А залежність від викладача була й буде, адже він дає студентам знання (принаймні мусить це совісно робити). Тобто все тільки в наших руках.

— А чи можна говорити, хоча б у майбутньому, про якусь, так би мовити, правову захищеність цих «героїв-одинаків», які наважуються обстоювати свої й чужі права, так, як, наприклад, судяться за приводею переслідування за критику!

— Можна, наприклад, створювати комісії по контролю за об'єктивністю оцінки на іспитах. Це вже якийсь важіль захисту.

— Зараз студентів хвилює питання стопроцентного забезпечення стипендією. Щоб вона була не «платою» за навчання, а засобом до існування. Як, на твій погляд, чи можливо буде вирішити питання ліквідації ліміту стипендій на форумі?

— Воно вже розглядалось у квітні, а в травні обговорювалось питання про надання пільг студентам на транспорті і т. д. Виступали представники міністерства фінансів, Держкомцін, Держкомпраці. Перша їх фраза була в такому дусі: «Товариші, у нас діра в бюд-

жеті 36 мільярдів. Але давайте пофантазуємо». Тобто це на даному етапі залежить не стільки від підготовчого комітету, скільки від деяких державних осіб. Але в комітеті існує єдина думка, що стипендія — це не подачка від держави, а своєрідна зарплата, яка має відповідати прожитковому рівню. І якщо цей рівень — 80 крб., то чому стипендія — 40. Як жити студенту?

— Форум буде такі питання вирішувати!

— Думаю, що так. Зрештою, вирішення цих чи інших проблем залежатиме від людей, які працюватимуть у дискусійних центрах.

— А де гарантії, що ці дискусії виллються у реальні справи?

— Гарантії знову ж таки в тих людях, які будуть висунуті делегатами на форум. Інших гарантій бути не може.

— П'ять днів — це не замало для роботи форуму! А вже з'їзд народних депутатів відкрив стільки проблем, що не вклався у заплановані раніше строки.

— На з'їзді просто були недостатньо продумані, розроблені процедурні питання. І тому він так затягнувся. Якби не ці недоліки, з'їзд був би конкретнішим і результативнішим.

— Студентський форум буде краще організований!

Чи зараз ще рано про це говорити!

— У всякому разі ми робимо все, що від нас залежить, аби цей форум був організований на належному рівні.

— Сергію, скільки років ти у комсомолі?

— З 1981 року. А з 87-го — член КПРС.

— За час перебування у ВЛКСМ що тобі дав комсомол (хоча дехто заперечує таку постановку питання, як егоїстичну і негідну комсомольця, проголошує лозунг: «вддавання», а не «споживання»)?

— Ну чому? Я думаю, що в будь-якій організації, в тому числі політичній, має існувати симбіоз. Може, це вульгарний принцип «ти мені, я — тобі». Але вважаю його нормальним. Коли говорити про себе, багато в чому завдяки праці в комсомолі я займався самоосвітою, вивчав різні політичні аспекти. А без цього просто не міг би працювати на посаді заступника комсорга школи по ідейно-виховній роботі.

— Якби ти не був комсомольським активістом, чи поступив би на юридичний факультет?

— Ну, скажімо, поступав я вже після армії, будучи кандидатом у члени КПРС.

— А якби і цього не було!

— Думаю, поступив би. Хоча у нас на курсі досить великий процент кандидатів і членів КПРС. Але, звичайно, тут є деякі трудно-

жними організаціями різного напрямку. Приклад, того, що, коли не комсомол, то якась інша політична організація існувати не може. — Комуністична Спілка Молоді Литви.

— А чи потрібні молоді взагалі якісь організації?

— Обов'язково. По-перше, для захисту її інтересів. Незважаючи на те, що розробляється проєкт закону про молодь. По-друге, вважаю цілком природним, якщо люди об'єднуються на основі якихось спільних інтересів. Чому б не бути і комсомолу, тим паче, що більшість молоді виступає за його лозунги. Хоча основна проблема не в лозунгах, а в шляхах їх реалізації. Можу сказати, що комсомол, як СИСТЕМА, цілком нормальна і робоча. Тільки використовується не завжди правильно. Так що комсомол, чи якась інша організація, все одно потрібна.

— Сергію, ти визнаєш занепад ВЛКСМ!

— Комсомол зараз знаходиться у глибокій кризі. Один із шляхів виходу з неї — звільнитися від ба-ласту.

— Яким чином!

— Ліквідувати ліміти на виключення з комсомолу і не боятися, що кількість спілчан різко впаде. Вже зараз вона впала із 42-х мільйонів до 36-ти. І якщо кількість членів ВЛКСМ буде 10 мільйонів, або навіть п'ять — нічого страшного, принаймні, це буде ПРАЦЮЮЧА ОРГАНІЗАЦІЯ. А зараз вона перетворилася на такого собі монстра, який непомірно роздувся, і не за рахунок м'язів, а за рахунок жиру, який треба трішки позганяти. І все буде в нормі.

— І останнє до тебе питання. Хто, на твій погляд, має керувати комсомолом? Як ставишся до того, що вища ланка його керівництва, зокрема, і В. Мироненко, люди, м'яко кажучи, не комсомольського віку? Чи не спричинилося і це якоюсь мірою до падіння авторитету комсомолу?

— Якщо говорити про В. Мироненку, то це, на мій погляд, не зовсім той випадок, коли можна сказати «не расстанусь с комсомолом, буду вечно молодым». Йому 34—35 років. Згідно з проєктом закону про молодь, люди віком до 35 років вважаються молодими. Тобто він ще підпадає під цей віковий ценз. Правда, коли в університеті подавалися пропозиції комітету комсомолу на VIII Пленум ВЛКСМ, я пропонував, щоб будь-який працівник апарату, від первинної організації до міського, був не старший 28 років, до закінчення строку перебування у ВЛКСМ. Від обкому і вище — до 30 років, включаючи всіх перших секретарів. Омолодження все-таки потрібне.

Інтерв'ю взяла

Н. ЯСИНЬКА.

ДЕНЬ НИНІШНІЙ І ДЕНЬ ПРИЙДЕШНІЙ

й професор, викладач, прибиральниця. Хто завгодно. Головне, щоб ця людина дійсно захищала інтереси студентства, щоб в неї вірили.

Вибори проводить не комсомольська і не профспілкова організація, а тільки загальні студентські збори, або конференція, як самі вирішать.

Підготовчий комітет, якщо говорити про нашу роботу, поки що немає належної підтримки знизу, але вже якісь результати є. По-перше, фактично вирішено таке наболіле питання, як сільськогосподарські роботи восени. 4 серпня вийшла постановка Ради Міністрів СРСР, в якій офіційно встановлюється добровільність робіт. А раніше після слова «добровільність» стояла кома і далі йшло «в окремих випадках виконкомі місцевих Рад народних депутатів мають право направляти...». Зараз цей пункт знято.

По-друге, 23 травня було прийняте рішення, «Вказівка...», підписана міністром освіти Г. Ягодіним, головнокомандуючим сухопутними військами В. Варенниковим і заступником міністра оборони по кадрах генералом армії Д. Сухоруковим, в якій студентам, які звільнилися з лав Радянської Армії у 1989—1990 роках, дозволяється ходити на військову підготовку за бажанням. Це також було зроблено з допомогою підготовчого комітету. Тобто люди і з Держкомітету по народній освіті, і з ЦК ВЛКСМ, які «пробивали» це питання, багато в чому спиралися на нашу думку.

Як ми працюємо? Раз у місяць збираємося, проводимо пленарні засідання, на яких вирішуємо питання підготовки або самого форуму, або по підготовці роботи дискусійних центрів (а всього їх буде 18). Коло питань, якими вони будуть займатися, дуже широким.

конкретними якимось пропозиціями, а не з вивіскою. Це по-перше. По-друге, я можу заявити, що у нас є неофіційна, коли можна так сказати, опозиція, і далеко не всі думки, що нам пропонує робоча група, приймаються. Приклад — питання з перенесенням форуму.

— Ти сказав, що немає тої підтримки з «низів», яку ви чекаєте. В чому вона має виражатися!

— По-перше, хочу повернутися до того, ЧОМУ власне нема підтримки. Ії нема, бо немає інформації. Я особисто стикався з випадками, коли люди не знали, що існує наш підготовчий комітет, що взагалі готується такий форум. Гадаю, не всі студенти вашого вузу знали про це. Стосовно підтримки. Вона насамперед вже в тому, щоб принаймні не відштовхувати, не розібравшись, з твердим переконанням, що усе це — справи апаратчиків.

— Кажеш, таке заперечення йде від того, що немає інформації, а може нема іншого — віри!

— Тут я не можу погодитися. Бо люди спочатку не мають інформації, а потім вірять, або не вірять. Вони не можуть не вірити в те, про що нічого не знають.

— Але, може, й не хочуть знати!

— Так, дійсно. Частина студентів (є вона й у вашому інституті) дуже пасивна в соціальному плані. Але треба орієнтуватися не на них, а на більш активних. А що змінить форум і чи змінить взагалі? Давайте спочатку подумаємо, ДЛЯ ЧОГО він проводиться. На це питання у підготовчому комітеті є кілька відповідей. Правда, посилається я можу тільки на свою особисту думку, що основне завдання форуму — підняти на союзному рівні всі студентські проблеми.

— Як можна боротися з пасивністю студентів, якщо

ці. І особисто я вважаю доцільним ліквідувати графу «партійність» в анкетах, щоб приймальна комісія цього просто не знала. Взагалі в університеті цього року вже є прецеденти, коли студенти вільно виходять з ВЛКСМ. Так що й тут обстановка нормалізується.

— Як, на твій погляд, довго ще жити комсомолу!

— Думаю, він буде жити, бо він потрібен. Можу це сказати тепер, коли у зв'язку з моєю роботою в підготовчому комітеті форуму, я почав зустрічатися з комсомольськими працівниками вищої ланки, переконався, що і в ЦК ВЛКСМУ, і в ЦК ВЛКСМ працюють люди, які прекрасно розуміють, що в тому вигляді, в якому він зараз є, комсомол більше існувати не може. Що без прогресивних змін просто не обійтись. І ці зміни обов'язково будуть! Весною має відбутися позачерговий XXI з'їзд комсомолу, на якому буде прийнята програма і новий Статут, що вже є прогресивною зміною. Сподіваюся, будуть поставлені всі крапки на «і» у взаємовідносинах між комсомолом і партією, комсомолом та іншими молоді-

Потребує доробки

Проект закону СРСР про права професійних спілок Радянського Союзу, вважаю, в цілому правильно регламентує діяльність профспілок в нашій країні. Але цей проект розрахований, по суті, для регулювання організації роботи профспілок. Окрім того, він у ряді випадків не конкретизований стосовно до окремих видів установ і організацій. А деякі з них просто неточно сформульовані.

Наприклад, стаття 35. «Порядок вирішення протиріч між профспілковими і державними, господарськими органами, органами трудового колективу». Один з пунктів у ній звучить так: «Протиріччя між профспілковими і державними господарсь-

кими органами вирішуються по згоді між відповідними вищестоячими органами». З цього пункту неможливо визначити, який порядок вирішення протиріч між найвищими відповідними органами.

Як це зробити в цьому випадку, та й в ряді інших, мені і моїм товаришам сказати важко. Тому, на мою думку, цей проєкт потребує не тільки обговорення в трудових колективах і профспілкових організаціях, а й додаткової роботи над ним юристів і фахівців профспілкової справи.

П. ВИСЛОБОДСЬКИЙ.

Студент V курсу фізико-математичного факультету.

■ ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР».

САМ факт опублікування проекту Закону про мови є визначним у житті УРСР, оскільки все-таки у ньому передбачено надання українській мові статусу державної. Це давнє прагнення українського народу нарешті збулося: мова корінного населення республіки одержує державний захист.

Справді, цим сказано багато. Бо якщо подумки повернутися в глибини віків, то побачимо, що ще з кінця XVII століття рідну мову почали затискувати і усі ці віки вона була в загані, тобто фактично була загнана під селянську стріху. Добре відомі сучасникам вислови ще Олексія Михайловича — другого з династії Романових про українську мову, вислови Петра I, знаємо про пізніший валуєвський циркуляр, емський указ, які не те що не давали розвиватися національній святині, а фактично забороняли її. Наша мова витіснялася не тільки з офіційних установ, зі сфери науки, освіти, але навіть і з художньої літератури, зі сцени тощо.

Лише після Великого Жовтня вона здобула певні свободи і змогла вільно розвиватися у 20-і роки, які справедливо називають роками відродження. Правда, пізніше стали називати цей період «розстріляним відродженням». Власне, недовго довелося тішитися українській мові, бо вона знову була загнана в кут. Апогеєм приниження мови, на мою думку, стали роки брєжнєвщини. Дедалі рідше звучала вона в той час в партійних, державних, громадських установах, в офіційних документах, на кіноекранах, у багатьох інших сферах. Це, зрозуміло, викликало хвилю незадоволення серед громадськості, особливо гостро на це реагували письменники, діячі культури, науки. Вони справедливо стали піднімати питання про необхідність піднесення престижу мови, про розширення сфери її вживання на території України. Усе це вилилося в те, що вже у лютому ц. р. у Києві відбулася установча конференція Товариства української мови ім. Т. Шевченка. Первинні осередки його були створені фактично в усіх областях республіки. В нашому інституті, до речі, установчі збори відбулися 16 березня.

Чимало доводиться чути таких висловів, що створення такого товариства на Україні — це ганебний факт. Якоюсь мірою це справді видається алогічним: на Україні треба оберігати, захищати українську мову. Здається, що таке питання не ставиться ні в Англії, ні у Франції про мови англійську чи французьку. Але ситуація склалася так, що дійсно у нас така необхідність назрала. Вважаю, що Товариство — це один із дійових власних засобів, які сприяють відродженню мови, розширенню сфери її вживання. Через те повторюю, опублікування проекту Закону, який надає українській мові статус державності, є подія, яку чекали мільйони українців як на території України, так і за її межами.

Згадує слова українського поета Олександра Олеся, який у ті післяреволюційні роки, коли наша мова одержала можливість розквіту, писав так:

В землі віки лежала мова
І вранці вибилась на світ.
О мово, мово юлисково!
Прийми мій радісний привіт.

Навік пройшла
пора безславна...
Цвіти і сьят, моя державна!

Я думаю, цілком підходять ці слова й тепер, і ми можемо бути твердо впевнені в тому, що дійсно пройшла пора безславна для нашої мови, що нарешті вона зможе стати на ноги, зможе стати господинею у власному домі, а не служницею, стати позанормальною і рівноправною мовою у сім'ї мов Союзу РСР.

У проекті Закону є цілий ряд позитивних моментів, яких ми чекали з надією. Вже добре те, що державною визначено тільки одну — українську мову. Адже активно мусу-

фейний», «сирок полужирний» тощо (тобто попросту кажучи, неграмотно). А в проекті Закону якраз і сказано, що продукція, яка виготовляється і споживається на території України, афішується по-українськи.

Те ж саме стосується і топонімів, тобто написів назв населених пунктів. Люди, не дочекавшись Закону, про який мова, у багатьох районах самі виправляли російські написи своїх населених пунктів на українські. До речі, у Косівському районі є село Стопчатів, село, де народився Д. Павличко. Так ось до яких анекдотичних ситуацій дійшло тут. Люди змінювали дорожній «Стопчатов» на «Стопчатів». І

ня вестиметься іншою мовою. Це, на мою думку, недопустимо. Нічого гіршого, ніж мішані дитсадки і школи, не може бути. Бо навіть важко у кількох словах передати, до якої біди це призводить. А про яку культуру мовлення (українською чи російською) тоді говорити. Це знову буде той же горезвісний суржик, який так гнітить сьогодні. Хай краще буде більше російських шкіл, училищ, дитсадків, лише тільки щоб вони не були мішаними. У нас у місті таких шкіл (мішаних), як на мене, аж надто багато. Це СШ №№ 14, 18, 20, 22, 23...

Ще одна стаття мене поособливо гостро хвилює. Зацитую: «Порядок вивчення державної мови особами, що прибули з інших союзних республік, звільнення від її вивчення визначається Міністерством народної освіти УРСР». Вважаю, що цього записувати ні в якому разі не можна. Не можна надавати міністерству такого права. Тут же почнеться паломництво, знову почнуть звільняти всіх і мало що тут зміниться. Треба, вважаю, записати, що звільнення від української мови обмежується, скажімо, двома роками.

Не зрозуміла і не потрібна, на мою думку, стаття, де говориться про порядок складання вступних іспитів особами, які не атестовані з державної мови. Що це за особи, чому вони не атестовані? Адже для громадян інших союзних республік обумовлено, що вони складають іспит з російської мови. Виходить, це «свої», доморощені невігласи, які звільняються міністерством народної освіти УРСР від вивчення української мови, про що і йдеться в статті 24.

Виконання багатьох статей, положень Президією Верховної Ради УРСР розтягнуто аж на 10 років. Вважаю, це надто великий термін. Чимало статей можуть бути впроваджені протягом двох-трьох років. Адже поки мине десять, то про цей закон можна й забути.

До 5 жовтня йтиме обговорення цього проекту. Всі, кому не байдужа доля української мови, гадаю, скажуть своє слово. В першу чергу повинні прозвучати активність первинні осередки Товариства української мови ім. Т. Шевченка, які, продумавши і зваживши усі статті, вироблять свою концепцію, дадуть оцінку цьому проекту. І мабуть основним завданням буде втілення цього закону в життя. Адже ми маємо гіркий досвід з постановами ЦК Компартії України (перша з них була прийнята у серпні 1987 р., друга — через рік), які передбачили розширення сфери вживання і функцій української мови, піднесення її престижу. Однак... Звичайно, дещо в цьому плані зроблено, але в першу чергу це заслуга Товариства української мови. Отож сама по собі постановова нічого не дає. А рішення Президії Верховної Ради УРСР розтягнути впровадження даного закону на п'ять-десять років, я вважаю, гальмуватимуть усю справу.

Обговорення проекту розпочалося. Пройде воно і в нашому інституті. І сподіваюся, що прозвучить чимало конкретних пропозицій, слушних думок, які будуть якимось чином враховані при затвердженні остаточного варіанта закону про мови в Українській РСР.

М. П. ЛЕСЮК, голова інститутського Товариства української мови ім. Т. Шевченка:

УПЕВНЕНИЙ, ЩО ПРОЙШЛА ПОРА БЕЗСЛАВНА

валася чутки про те, що статус державної буде надано ще й російській. Це була б, я вважаю, неправова помилка, рівнозначна вироків для національної мови.

...Дуже довго народжувався цей проект, довго працювала над його створенням комісія. Очевидно, йшло багато суперечок, про що ми можемо тільки здогадуватися, бо ніякої гласності у її роботі не було. А хотілося знати, які питання є дискусійними, в чому затримка. Жили, правда, надією, бо в комісію входили ті, кого народ знає і кому довіряє. Це і голова республіканського Товариства української мови Д. Павличко, і письменник-публіцист І. Дзюба, і Ю. Мушкетик та інші наші прогресивні діячі культури, та науки, які зуміли в основному провести те, чого прагнув народ.

Добре, що громадян Української РСР уже матимуть право використовувати рідну мову у різних галузях, хоча юридично ніхто нас такого права не позбавляв. Завдяки Закону розширяється сфера її вживання. Принагідно хочу розповісти про те, що 16 вересня на пленумі ради обласного Товариства української мови буде слухатися питання про вживання рідної мови на промислових підприємствах, в установах та організаціях. Розглядатиметься питання про те, як же ведеться діловодство, якою мовою оформляються ярлики, рекламні етикетки тощо. Ми вже вивчали це питання. І слід сказати, що майже вся продукція маркується по-російськи. Чи є в цьому необхідність? Наприклад, «сливки» по-українськи означає «вершки». Думаю, що ці вершки навряд чи відправляються десь за межі області, адже споживаємо їх на місці. Отож кожен би зрозумів цей напис. Коли, до речі, розклали усі подібні етикетки, то виявилось три купки: одна — найменша — написи українською мовою, друга — найбільша — російською мовою. Є ще й третя, як от: «Напій «Ко-

обов'язково на другий день приходив хтось і переправляв «і» на «о». Уночі люди знову переправляли по-українськи. Довго йшла ця вперта «гра», поки чутки про неї не дійшли до нашого відомого поета, а він, у свою чергу, розповів про цей факт на установчій конференції Товариства української мови в Києві. Тепер уже, нарешті, не буде ніхто переправляти, бо «Стопчатів» буде захищений Законом.

Разом з тим у проекті Закону є цілий ряд таких моментів, з якими я особисто не згідний і вважаю, що треба дещо змінити. По-перше, майже в кожній статті обумовлено паралельне вживання російської мови. Я не знаю, чи в цьому є особлива потреба. Російська мова на Україні захисту не потребує. Це мова великої нації, вона, мабуть, теж одержить статус державної в Росії, і тому якось запобігати перед нею, ніби вибачаючись, очевидно, нема потреби. Російська мова — мова міжнародного єднання народів СРСР. І це відомо всім.

Не могу не зупинитися на окремих пунктах проекту. Зокрема: «...Службові особи та інші працівники державних, партійних, громадських органів, підприємств, установ, організацій повинні володіти державною мовою в обсязі, необхідному для виконання службових обов'язків». Що це за цікавий реверанс? Який це такий обсяг, хто його може визначити? Чому це людина не повинна володіти українською мовою вільно? В іншому разі вона не повинна займати відповідальний пост, бо інакше як працювати з людьми? От така редакція закону нашою думкою, що в кінцевому варіанті статті його можуть бути змінені в інший, гірший бік, що не може не насторожувати.

Викликають стурбованість статті проекту, де говориться про те, що в дитячих дошкільних закладах, у школах виховання і навчання ведеться українською мовою та при необхідності створюватимуться окремі групи, класи, де вихован-

● У ФОТООБ'ЕКТИВІ — СТУДЕНТСЬКІ БУДНІ

Щодня у П. Ткачука студентка У курсу фізмати, окрім лекцій, робота в НДС інституту. Нелегко, погодьтеся, успішно вчитися і вести наукові дослідження. Обрав собі Петро не найлегший факультет, але й на інших треба нівроку попрацювати, щоб стати справжніми педагогами, професіоналами. Візьмімо той же музпед. Закінчаться у дівчат заняття, що проводить викладач кафедри теорії та історії музики М. З. Ортинська, і розійдуться вони по класах, щоб іноді допізна вдосконалювати гру на своїх музичних інструментах.

Заклопотаність на обличчях першокурсників фізико-математичного Андрія Бігуна та Світлани Івасюти цілком виправдана: розпочалася їхня самостійна заняття у читальному залі бібліотеки. Не менше стурбована й третьокурсниця факультету підготовки вчителів початкових класів Оксана Петрусин: для неї навчання — справа відповідальна.

Щоб стати вчителем української мови та літератури, треба не тільки сумлінно відвідувати лекції та практичні заняття, а й входити, так би мовити, в образ — вважають другокурсники філологічного факультету — учасники свята словесності, що відбувалося в інституті минулого навчального року.

Фото В. Боб'яка.

ДО 50-РІЧЧЯ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ З РАДЯНСЬКОЮ УКРАЇНОЮ

У Ці Дні, коли на Прикарпатті проводяться заходи по відзначенню 50-річчя возз'єднання західноукраїнських земель в єдиній сім'ї радянських народів, до студентів історичного факультету завітав відомий вчений-історик, академік АН УРСР Петро Тимофійович Тронько. Ректор інституту, доктор філологічних наук, професор В. І. Кононенко познайомив молоді з деякими біографічними сторінками життя академіка. Адже Петро Тимофійович до війни очолював Станіславську обласну комсомольську організацію, яку власне він і заснував.

У своєму виступі перед студентами П. Т. Тронько поділився спогадами 50-річної давності, коли він з групою комсомольських працівників наприкінці вересня 1939 року прибув з Києва у Станіслав. Петро Тимофійович брав активну участь у підготовці і виборах депутатів Українських Народних Зборів, на яких був присутній як делегат від Назавізького виборчого округу Надвірнянського району. Станіславська делегація депутатів скла-

лася з 313 чоловік. Народні обранці проживали у гуртожитку Львівського політехнічного інституту. Надзвичайне піднесення, згадує П. Т. Тронько, панувало у залі Львівського оперного театру, де відбувалися Українські Народні Збо-

туту почали працювати на оборону та евакуацію: дівчата стали медичними сестрами у військових госпітальях, а хлопці пішли спочатку добровольцями у вищувальні загоны, а потім на фронт. Серед них було і п'ятеро братів Майдансь-

таня присутніх, дещо детальніше розповів про свій бойовий і трудовий шлях. Для вузівського муззею він подарував мандат депутата Українських Народних Зборів і пообіцяв передати з автографом том «Івано-Франківська область»

групу по вивченню історичного краєзнавства УРСР. Петро Тимофійович двадцять років був головою Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. У нашому вузі у післявоєнні роки П. Т. Тронько вперше побував у 1971 році, коли тут проводилася республіканська наукова конференція, присвячена 100-річчю з дня народження В. С. Стефаника. Як заступник голови Ради Міністрів він очолював ювілейний комітет. Тоді П. Т. Тронько ознайомився з експозицією народного музею освіти Прикарпаття і залишив дорогий запис у Книзі почесних гостей.

Б. ГАВРИЛІВ.

Завідувач народним муззеєм освіти Прикарпаття.

ТЕПЛІ СПОМИНИ АКАДЕМІКА

ри 26—28 жовтня 1939 р. Тут були прийняті історичні для всього українського народу, й перш за все для трудящих Західної України, Декларації про встановлення Радянської влади та входження західноукраїнських земель до СРСР. Великий інтерес викликали у присутніх спогади П. Т. Тронька про його участь у створенні нашого інституту, тоді Станіславського вчительського, і зокрема, його комсомольської організації, яка починалася з перших семи комсомольців на чолі з Тамарою Васильковою (нині Бивалова). Буквально з першого дня Великої Вітчизняної війни студенти нашого інсти-

ких, найстарший з яких — Петро Іванович — колишній член ЦК КПЗУ навчався на стаціонарі історичного факультету. Петро Тимофійович добре знав цю сім'ю. Адже брати Майданські у вересні 1939 року разом з товаришами по боротьбі зустрічали його і воїнів Червоної Армії з червоним прапором у центрі нашого міста. Потім спільно здійснювали перші соціалістичні перетворення, двоє братів були членами бюро обкому комсомолу, а трохи раніше Петро і Дмитро Майданські були обрані депутатами Народних Зборів у Львові. Наприкінці зустрічі П. Т. Тронько відповів на запи-

з 26-томної «Історії міст і сіл Української РСР», головним редактором якої він був. За це унікальне, перше у світі видання такого типу, П. Т. Тронько удостоєний Державної премії СРСР.

Від себе додамо, що нині академік — депутат Верховної Ради УРСР, очолює

НА ФОТОКОНКУРС «РП»

У НАС ДВОЄ. А У ВАС!

Фото В. БОБ'ЯКА.

ЧЛЕНИ «Руської трійці» познайомилися з творами І. П. Котляревського десь напочатку 30-х років XIX ст. Відповідаючи у 1888 р. на здивоване запитання російського літературознавця О. Пипіна — «Кто обратил их (т. е. наше) внимание на «Енеїду» Котляревського... и откуда они (т. е. мы, молодые галичане) узнали о самом их существовании», Я. Головацький відповів, що «не із університетських лекцій і не від учених поляків (у Львові. — В. П.), які про руські (тут і далі у значенні український. — В. П.) книги нічого не знали і знати не хотіли», а з «Тигодника Петербурського», де були подані описи «Енеїди» І. П. Котляревського та «Історії Малої Росії» Д. Бантиш-Каменського. Оскільки остання вийшла у 1830 році, то десь через рік-два познайомилася «Руська трійця» із поемою, а деякі уточнення до неї її члени знайшли у праці Д. Бантиш-Каменського. Тому зрозуміло, чому у вступі до «Русалки Дністрової» (появилася у кінці 1836 року, хоч вказано рік 1837) вказано на три перші видання «Енеїди».

За видання «Русалки Дністрової» її авторів і видавців було суворо покарано. Так, тільки у 1842 р., врешті, Я. Головацький одержав парафію у далекому гірському селі Микитинці (тепер Косівського району), де й далі займався літературною і науковою роботою, уважно стежив за всіма новинками української літератури на Наддніпрянщині, хоч одержати їх було не так легко — перешкождали австрійська цензура і польська шляхта. Тому найчастіше ці видання можна було закупити через Прагу. Так, 11 червня 1845 року чеський письменник К. Зап писав із чеської столиці Я. Головацькому, що для нього прислав український вчений О. Бодяньський 129 різних книг, а серед них «Енеїду» (очевидно, 1842 року) і «Наталку Полтавку» (1838). Це потрібно йому для того, щоб познайомитися «в книжках з наро-

дом і язиком наших одноплеменників», «коли не можу сам відвідати Україну», писав у 1840 р. Я. Головацький. Я. Головацький не тільки сам читав твори І. Котляревського, але й давав їх своїм знайомим. «Енеїда» так захопила їх, що дехто переписав її для себе. На одному з таких рукописів написано: «дня 16-го сечтеврія (вересня. — В. П.) 1846. В Хімчині — власноручно писав Іосиф Васильович Сокольський, парох Хімчина» (тепер Косівського району). Я. Головацький дав прочитати «Енеїду» К. І. Блонському (1802—1852) із Шешор, який задумав видати її у Відні, «щоби весь народ познакомився з пер-

(1849), а одночасно, читаючи курс історії української літератури у Львівському університеті розповів і про І. Котляревського. Хоч ці виступи не були оригінальними — він використав російські матеріали С. П. Стебліна-Камінського і В. Пассека, все ж таки для цього часу це були найбільш повні інформації про автора «Енеїди».

У 1848 р. у газеті «Дневник руський» ще один член «Руської трійці», наш земляк І. Вагилевич опублікував «Замітки о руській літературі». Він писав, що І. Котляревський — «творитель літератури руської», «Енеїда» якого «буде всегда оздобою літератури», а «Наталка Полтавка» і «Мос-

«Буде... оздобою літератури»

ДО 220-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

шим нашим поетом». Він просив Я. Головацького надіслати йому до австрійської столиці «Енеїду» і своє дослідження про неї. 5 жовтня 1848 року він підтвердив одержання цих матеріалів та уточнив, що розписав передплату. Ось уривок із унікальної «Подписки і передплати» К. Блонського: «Іван Котляревський був першим з новіших времен, що, добре понявши дух і силу нашого малоруського язика, зявся на ньом писати... Хто читав трагедію «Енеїду» на німецькій язичі Блюмаура і нашій Котляревського, не може сій послідній не дати первенства. Смілі помисли, живими красками написані образи з життя народного руського, скромність в ізраччєнні, чистий малоруський народний язик так тя (тебе. — В. П.) привлекають к собі, що, прочитавши раз або двічі книжку его, еще хочеться читати...». На жаль, за браком коштів і поразкою революції у Відні К. І. Блонському не вдалося видати «Енеїду», а Я. Головацький надрукував статтю «Іван Котляревський» у львівській «Пчолі»

каль-чарівник» характеризуються «різким зачерком характерів» і «меткістю в розв'язку».

8 червня 1848 р. у Коломиї вперше на Західній Україні була поставлена «Наталка Полтавка», що, правда, «не в оригіналі, а в підгірській китпарі». Ось як оцінив І. Франко переробку І. Озаркевича, що тоді ж у Чернівцях вийшла під назвою «Дівка на відданню, або На милування нема силовання»: «Загалом... Озаркевич силкувався надати п'єсі локальний колорит і для того декуди замість українських пісень повставляв галицькі». У галицькій версії дія відбувається не у Полтаві, а у Коломиї, а Аничка (так замінено маловідоме тоді ім'я Наталка) так співала відому арію — «Видно шляхи коломийські, славну околицю». Забігаючи вперед, скажемо, що у 1911 р. була зроблена литовська переробка «Наталки Полтавки» під назвою «Настуге». Так литовською мовою названо Наталку, а дія п'єси відбувається у Каунасі.

Знаменита пісня Возного

«Всякому городу нрав і права» (це переробка І. Котляревського відомої пісні Г. Сковороди) у редакції І. Озаркевича так звучала і, до речі, була більш зрозумілою:

В кождім місті інші права,
що чоловік то голова,
Кожного зиск веде за ніс,
кожного кусить власний біс.

Крім вказаної переробки, І. Озаркевич поставив ще у Коломиї свою версію «Москаля-чарівника» під назвою «Жовняр-чарівник», слава про які швидко рознеслася по всій Західній Україні. 26 жовтня 1848 року «Дівка на відданню» побачили львів'яни, що «дуже утішило всіх в многім числі зібраних людей».

Поява п'єс І. П. Котляревського у Галичині була знаменним явищем у громадсько-культурному житті краю, наочно довела, що українська мова «самостійна і до найвищого розвитку й виображення (освіти. — В. П.) спосібна». Це занепокоїло польську шляхту, яка намагалася різними способами зірвати вистави.

НЕ ЗАБУДЬТЕ
УВІМКНУТИ
ТЕЛЕВІЗОР

Мабуть, з великим нетерпінням чекатимуть цього тижня студенти і працівники нашого вузу кожен випуск «Вечірнього вісника» республіканського телебачення, адже в одному з них побачать свій інститут. Незабаром він стане ювіляром: йому виповниться 50 років. І ось іде зйомка — в дисплейному класі, на художньо-графічному факультеті, в музеї освіти Прикарпаття. І, зрозуміло, в об'єктиві кінокамери і краці навчальні аудиторії — гордість факультетів, і нове обладнання, та найголовніше все ж таки в цій розповіді — люди, які тут працюють і вчаться.

Н. ЯСНА.

з Долини) «Еней на мандрівці», написана на текст поеми «Енеїда». Вона, поруч з оперою М. Лисенка «Енеїда», стала значним досягненням української музичної класики. У березні 1936 р. у постановці ще одного нашого земляка, композитора В. Верховинця москвичі побачили блискучу постановку «Наталки Полтавки», виконану артистами Київського оперного театру. Він також написав цікаве дослідження «Про фольклор в опері «Наталка Полтавка». Додамо, що пісні з п'єси І. П. Котляревського стали популярними на Прикарпатті, зазнали своєрідної обробки. Так, Щасний Саламон (1863) на Коломиї записав пісню «Питається мати сина», що є варіантом пісні «У сусіда хата біла».

1898 року західноукраїнська громадськість урочисто відзначила 100-річчя появи «Енеїди». На святковому вечорі у Львові виступила Н. Кобринська, яка сказала, що І. Котляревський першим прислухався до «живого слова» народу, а «за ним пішли і другі люди щирого серця і ума». Її доповідь була опублікована у львівській пресі і перекладена чеською мовою. Тоді у Перемишлі виступив наш земляк, письменник В. Масляк із доповіддю «Значення Івана Котляревського в руській літературі» (вийшла окремим виданням). У селі Стриганці місцевий «Боян» дав святковий концерт, прибутком від якого було передано на пам'ятник І. П. Котляревському у Полтаві. На його відкритті у 1903 році були Стефанік, а від культурних товариств Коломиї — Кульчицький. Тому можна погодитися з І. Франком, що «від перших проблисків нашого відродження... ми раз у раз стрічаємо сліди впливу Котляревського на наших писателів і на ширшу громадськість».

В. ПОЛЕК.

Доцент кафедри української літератури.

«СОВЕТСКИЙ ПЕДАГОГ» — орган парткома, ректората, профсоюзних комітетів і комітета ІЛСМУ Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаника. Газета виходить на українській мові.

Газета виходить один раз на тиждень — у вівторок. Формат — 0,5 друкарського аркуша газети «Правда». АДРЕСА: 264000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 37. Телефони: 96-4-73; 96-4-41.

Заступник редактора Н. БОДНАРЧУК.

Івано-Франківська обласна друкарня управління у справах видавництва і поліграфії облвиконкому.

Тираж 2000

м. Івано-Франківськ, вул. Чапаєва, 78.

Зам. 1023.